

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 30. julija 1892.

Štev. 21.

Nemški liberalci — nepoboljšljivi!

Slovenski poslanec g. prof. Šuklje se je v državnem zboru te dni norčeval iz nemških liberalcev, ker so tako grozen krik in vrišč zagurali za voljo tega, ker je Slovenec Abram dobil imenitno službo. Koroški posl. Steinwender mu je pa odgovoril: „Nam ne gre za Abrama, ampak godile so se še vse druge reči.“ Steinwender mora že vedeti, kaj prenapete Nemce najbolj peče, ker je sam eden najhujših med njimi. Če jim pa ne gre za Abrama, potem je vredno premisljevati, kaj je vendar te gospode tako razjezilo? Da bi zavolj tega ne mogli spati, ker se je Celovškemu magistratu ukazalo, slovenske vloge sprejemati, tega tudi ne moremo verjeti. Saj drugih slovenskih vlog itak ni, kakor če slovensko katoliško-politično društvo in podružnica sv. Cirila in Metoda naznanjata svoje zbere ali pa če prvo imenovano društvo naznanja ude, ki na novo pristopijo. Na te vloge pa niti odgovarjati ni treba, vzamejo se samo na znanje in položijo v omaro. Tacega človeka bodo pa vendar še našli v Celovcu, da jim pové, kaj na teh kratkih dopisih stoji. Sicer pa so se slovenske vloge že prej več let sprejemale brez vsacega ugovora. Saj podružnica sv. Cirila in Metoda v Celovcu obstoji že več let in ona je svoje vloge na magistrat koj iz začetka pisala v slovenščini, pa živa duša se ni čez to pritožila. Seveda je bil takrat še g. Bratuš, rojen Slovenec, vodja magistratne pisarne. Pa težko je verjeti, da bi ne bile te slovenske vloge tudi drugim uradnikom pred oči prišle, in vendar je ostalo vse tiho. Ne bomo se tedaj motili, ako sodimo, da jih najbolj peče le ugodna rešitev nekterih šolskih prošenj od strani učnega ministerstva. Ne upajo si tega očitno povedati, ker vejo, da so v krivici, na tihem jih pa strašno grize in skrbi, da bi se imelo ustaviti s tolikim trudom, toliko silo in tolikimi žrtvami pričeto delo ponemčevanja. V tej misli nas potrjuje to, ker smo že po zimi enkrat v časnikih brali, da bodo koroški poslanci vse žile napeli, da zabranijo ustanovo slovenskih šol na Koroškem. Koliko jim je na hitrem ponemčenju koroške dežele ležee, vidimo lahko tudi iz tega, ker so zdaj celó po planinah začeli ustanovljati šole, v katerih bo seveda prvi in najimennejši predmet blažena nemščina. Št. Jakobsko šolo bi še prebavili, ko bi vedeli, da bo sama ostala. Toda znano jim je, da so še druge občine prosile za slovenski pouk. In da te prošnje ne bodo zastoj, sklepajo lahko iz odloka, ki ga je ministerstvo dalo zastran šol v Kotljah in v Vogerčah. Razsodba deželnega šolskega sveta, da se prošnje zavržejo v pogledu na to, ker jim nasprotuje deželni odbor, bila je od ministerstva ovržena; deželnemu šolskemu совету pa se je naročilo, naj stvar na novo preišče in potem bolj stvarno razsodi, kakor smo to v „Miru“ natančno sporočili. S tem jim je bilo glavno orožje, namreč sklicevanje na deželni odbor, iz rok izbito. Preteče sicer mesec za mesecem, da se ne izdá nova razsodba o šolah v Kotljah in Vogerčah, in ne rešijo prošnje drugih slovenskih občin; pa enkrat jih bo vendar treba rešiti, pa kako? Ustreči prošnjam nočejo, ako jih pa odbijejo, bo pa ministerstvo drugače razsodilo. To je po naših mislih glavni vzrok obupne jeze v nemško-liberalnem taboru koroškem. Nemški liberalci nas hočejo siloma ponemčiti; slovensko besedo hočejo zatreti v koroški deželi, pozneje pa tudi na Kranjskem; slovenski narod hočejo izbrisati iz imenika živih, hočejo ga narodno poraziti, da se nemštvo razširi do Trsta, do jadranskega morja! Narodni poraz je njih geslo, do tega mislijo imeti pravico! Če je tako, potem se mi boju odtegniti ne moremo, kajti vsak je dolžen, svoje življenje braniti. Vsaka stvar brani svoje življenje, zakaj bi celi narod tega ne smel? Nam se pogosto očita, da delamo nemir v deželi; mi pa vprašamo: kdo dela nemir, ali tisti, ki družega z nožem napade in ga hoče uničiti, ali tisti, ki samo svoje življenje brani? Kdaj se mi mešamo v nemške šole, kdaj usiljujemo pravim Nemcem slovenske šole? Naj bi tudi libe-

ralni Nemci nas pri miru pustili, da si naredimo šole, kakoršne hočemo in kakoršne za dobre spoznamo, potem bo pa mir v deželi.

Kakor tudi ljubimo mir, vendar pod takimi pogoji in pri takih razmerah ne moremo mirovati in tudi ne bomo. Iz vsega pa je razvidno, da je nemško-liberalna stranka nepoboljšljiva. Hudo je stiskala in izzemala avstrijske národe, ko je imela še moč v rokah. Potem pa je bila na stran postavljena, in grof Taaffe je dvanajst let vladal brez nje. Mnogi so mislili, da se bo v tem času pokore poboljšala in spoznala, da se avstrijski Slovani ne dajo več potlačiti, in da ne bo prej miru, dokler se jim ne dá popolna enakopravnost. Toda ta ošabna in gospodoželjna stranka ne pozna pravice; kakoršna je bila prej, taka je še zdaj. Komaj je bolj k veljavi prišla, ker vlada njene glasove potrebuje, že pritiska na vlado, da se mora vsa oblast nemškim liberalcem v roke dati, drugi národi pa zatirati. Čehe in Slovence hoče ta stranka na tla potlačiti in zadušiti, iz Avstrije pa narediti čisto nemško državo. Ali je to mogoče? Nikdar! Zraven Nemcev so še drugi národi na svetu, in med tistimi bomo tudi mi svoje prijatelje našli. V prvi vrsti si bodo roke podali vsi avstrijski národi, katerim se krivica godi, in teh je mnogo milijonov. Med Nemci samimi jih je veliko, ki so že siti večnih narodnih preprirov. To so v prvi vrsti nemški konservativci, potem pa tudi Dunajski antisemiti, ki očitno govorijo za ravnopravnost Slovanov. Da se bodo tudi Poljaki potegnili za Čehe in Slovence, to se je lahko videlo iz besed, ki jih je govoril voditelj Poljakov, poslanec Javorski, pri obravnavi o zlati veljavi. Naj se Taaffe približuje liberalcem, to on že dobro vé, da vse oblasti jim ne sme v roke dati, sicer še njega samega na stran potisnejo. Ako jim bo pa toliko privolil, da drugim národom ne bo več mogoče zraven liberalcev živeti, potem bo nezadovoljnost v Avstriji vedno večja, in Taaffe sam bo prisiljen, ali odstopiti ali pa liberalnim prijateljem slovó dati in pravično vladati. Nemški liberalci niso tako strašni, kakoršne se delajo; med nemškim ljudstvom nemajo veliko zaslonbe, njih moč leži le v krivičnem volilnem redu. Bogataše in graščake imajo na svoji strani; graščaki na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Tirolskem, Moravskem, v Šleziji in Dolnji Avstriji volijo zmrirom liberalno. Tem se pridružijo še zastopniki kupčijskih zbornic in nekterih mest, in slednjič nemški Pemci. To je njih garda. Ko bi prišel minister, ki bi odpravil volilne pravice, bi ta stranka kmalu zgubila vso veljavo. V to pomoz Bog!

Pogoji za udeležbo na I. slov. katoliškem shodu.

Razposlali smo vabilo na vse katoličane po slovenskih deželah na I. slovenski katoliški shod v Ljubljani. Odgovori na to vabilo so v obče za katoliški shod ugodni in prijazni. Nadejati se je torej obilne udeležbe. Zato glavni osnovalni odbor tukaj objavi pogoje za udeležbo na I. slovenskem katoliškem shodu: 1. Kdor se hoče udeleževati I. slovenskega katol. shoda, mora imeti vstopnico, glasečo se na njegovo ime. S to vstopnico ima prost vstop k vsem odsekovim sejam in slavnostnim shodom. Vsakdo se pri vходу v dvorano reditelju skaže z vstopnico. Za gospe se bodo izdajale posebne vstopnice za slovesne seje. — 2. Kdor se misli vdeležiti I. slovenskega katoliškega shoda, naj se oglasi za vstopnico do 15. avgusta t. l., in sicer neposredno pri glavnem osnovalnem odboru v Ljubljani ali pa posredno pri lokalnih odborih in č. gg. župnikih, kateri naj blagovolé vsaj do 15. avgusta t. l. doposlati glavnemu osnovalnemu odboru v Ljubljano imenik oglašanih vdeležencev iz svojega kraja, oziroma fare. Pisarna glavnega osnovalnega odbora je v Ljubljani v stolnem župnišču, Semeniške ulice 2, II. nadstropje. — 3. Z ozirom na prostovoljne darove se

je cena za vstopnico znižala ter velja eden goldinar za osebo. S tem se poravnajo veliki stroški za I. slovenski katoliški shod. — 4. Kdor želi prejeti tiskano poročilo o I. slovenskem katoliškem shodu, naj priloži v ta namen zajedno še 50 kr., in poročilo se mu svojedobno pošlje na dom. — 5. Kdor želi, da mu osrednji pripravljalni odbor v Ljubljani preskrbi prenočišče, naj to razložno pri oglasu naznani. Račun za stanovanje poravna vsakdo sam. — 6. Kdor se želi vdeležiti skupne večerje (banketa) v sredo večer, naj tudi to pravčasno naznani in naj vplača za osebo 1 gld. 50 kr. brez pijače. — 7. Ako se oglasi zadostno število vdeležencev, napravi se v četrtek dné 1. septembra poseben vlak na Bled. — 8. Vstopnice bodo od 15. avgusta počenši pošiljal glavni osnovalni odbor v Ljubljani po tistem potu, kakor se je kdo oglašil. — Da se ohrani pri razpošiljanju vstopnic pravi red, je neobhodno potrebno, da vsakdo naznani razložno svoje ime, priimek in stan ter zadnjo pošto. Tudi naj po vrsti zapiše razložno kaj želi (n. pr. vstopnico, poročilo, stanovanje, banket itd.) ter naj temu pismu na odbor priloži dotične svote. — Na prepozna oglasila se boče odbor le toliko časa oziral, dokler ne bo dopolnjeno določeno število udeležencev. — Prosimo vse rojake, zlasti pa slavne lokalne odbore in č. gg. duhovnike, da nas podpirajo pri tem težavnem poslu, ter delujejo na to, da se I. slovenski katoliški shod izvrši vspešno in častno za našo domovino!

V Ljubljani, 9. julija 1892.

Glavni osnovalni odbor
za I. slovenski katoliški shod v Ljubljani.

Dostavek.

Koroški Slovenci, ki se mislijo udeležiti katoliškega shoda v Ljubljani, naj to blagovolijo naznaniti uredništvu „Mira“ vsaj do 10. avgusta, da jim poskrbimo potrebno postrežbo v Ljubljani ter vemo tje naznaniti, koliko nas pride.

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Nadomestna volitev za deželni zbor.) Gosp. Peter Laks je svoje deželno poslanstvo odložil in treba bo družega voliti namesto njega. Vladna „Celovčanka“ še nič ni razglasila, kdaj bo volitev, „Bauernzeitung“ pa že vé povedati, da bo 20. avgusta. Prvotne volitve po občinah pa se bodo menda že te dni začele. Čemu ta naglost? Ali se nas mari bojijo? Odbor katoliško-političnega društva slovenskega posvetoval se je o tej zadevi. Reklo se je, da sicer nemamo upanja do zmage, dokler nemški konservativci nič ne storijo, vendar pa od nas tirja narodna čast, da pokažemo, da smo še tukaj in da brez boja ne prepuščamo nasprotnikom vseh tal. Sicer bi rekli in na Dunaj sporočili, da so se Slovenci že čisto podali, in da se na nje ni treba več ozirati. Odbor je toraj sklenil, slovenskim volilcem priporočiti, da naj se udeležijo prvotnih volitev pri županu. Ako pa zmagajo, potem izvoljenim zaupnim možem ni treba v Celovec priti k drugi, glavni volitvi, ki bo 20. avgusta. Ako naši ne pridejo, bodo nasprotniki že videli, da naša stranka še živi. Pri deželnih volitvah l. 1890. smo v tem okraju 36 glasov dobili. Lepo bi bilo, ako jih tudi letos toliko ali pa še več dobimo. S tem se v volilnem boju vadimo, in kedar se Nemci enkrat na dve stranki razcepijo, bomo mi odločevali večino. Leta 1890. smo zmagali v sledečih občinah: Šmarjeta, Sele, Podljubelj, Svetna ves, Sveče, Medgorje, Radiše, Trdna ves, Žihpolje, Hodiše, Bilčoves, Vesica in Škofiče. Glejmo, da zmagamo v teh in še nekterih novih! Korak za korakom je treba napredovati, polagoma pridemo do večine! Volilni red in volilna pravica za deželni zbor je razložena v „političnem katekizmu“ na strani 36. do 53. Na kratko ponavljamo to: Volilno pravico imajo polnoletni posestniki moškega spola, ki plačajo vsaj 5 gld. cesarskega davka,

ako ni zadržka (jerobstvo, kuratela, krida, kazen zavolj goljufije ali tatvine). Kdor ima posestva v raznih občinah, voli tam, kjer stanuje. Župan naredi imenik volilcev in ga mora osem dni na ogled postaviti ter naznaniti, katere dni bo imenik na ogled ležal. Vsak volilec ima pravico, v imenik pogledati, ali so vsi upisani, ki imajo volilno pravico, in ali ni kdo upisan, ki mu volilna pravica ne gre. Če bi se župan branil, zmoto popraviti, treba je brž spisati pritožbo ali reklamacijo in jo županu v roke dati, župan jo mora pa v treh dneh poslati na okrajno glavarstvo. Ako bi volilec tudi tam nič ne opravil, sme se pred pretekom treh dni pritožiti pri c. k. deželnem predsedništvu. Ako določeni čas zamudite, potem pritožbe nič več ne veljajo. Tudi imenika volilcev ne bote več videli, ako ga ne pregledate v tistih osmih dneh, ko je na ogled postavljen. Bog daj srečo! Zaupne može za lepo prosimo, naj nam iz vsake občine takoj poročajo, ali so zmagali naši ali pa liberalci-nemškutarji.

Iz Celovške okolice. (Kaj se jim tako mudi?) „Bauernzeitung“ naznanja, da bo volitev deželnega poslanca namesto odstopivšega Laksa že 20. avgusta. „Celovčanka“ pa volitve še ni razglasila. Kako to, da drugi listi vse prej zvedó, kar bi imeli vladni listi najprej vedeti? Slišal sem tudi, da se je nekterim županom „per express“ pisalo, naj brž vse pripravijo za volitve. Na nos na vrat se bodo volilci vkup zbobnali, da opravijo prvotno volitev. Ta hitrost nam je nekako sumljiva. Kaj pa se tako mudi? Menda hočejo nas Slovence prehiteti, dokler smo še nepripravljeni? Mi pa nismo več tako počasni. Le to je škoda, da imamo zdaj na polju dovolj dela, in se vsak nerad od hiše odtrga. Na stražo toraj Slovenci Celovškega in Borovskega sodnijskega okraja!

Iz Skofič. (Prodajanje slovenske zemlje.) Pri nas in v okolici se zmirom bolj pogosto dogaja, da slovenski kmetje svoja posestva Nemcem prodajajo, potem pa se preselijo med Nemce v Tržkem okraju (Feldkirchen). Tako bodo sčasoma okoli Vrbskega jezera sami Nemci prebivali. Tisti Slovenci pa, ki se v nemške kraje preselijo in tam posestva kupijo, so za nas tudi zgubljeni, ker se bodo v krakem ponemčili, morda že njih otroci ne bodo več slovensko znali. Tako se je od nekdanj godilo, tako se še zdaj godi; potem se ni čuditi, da slovenska meja na Koroškem zmirom bolj nazaj gre; in vendar je bila dežela nekdanj čisto slovenska!

Iz Vočila pri Beljaku. (Zmaga naše podružnice sv. Cirila in Metoda.) Na kratko ste sicer že sporočili o srečni zmagi naše podružnice; morda vam pa ustrezem, ako stvar bolj na tanjko popišem, ker bo gotovo vse podružnice po Slovenskem zanimalo, kako se je srečno razmotala ta neprijetna zadeva. Naša podružnica je c. k. okr. glavarstvu po slovensko naznanila zborovanje z veselico. Glavarstvo je pa po nemško odgovorilo in iz sporeda zbrisalo točke: „poučen govor o gospodarstvu“, „deklamacija: Blejskemu jezeru“, „igra: Svoji k svojim“, „domača zabava“. V svojem odloku od 17. okt. 1891, št. 19943 je okrajno glavarstvo povdarjalo, da ima podružnica po § 3. svojih pravil le pravico, s pomočjo veselice, iger, predavanj itd. pridobivati si potrebnih pomočkov, da pa nema pravice, take veselice napravljati kedar si bodi, ker to ne spada v njen delokrog. Z odlokom od 8. okt. 1891, št. 19404 pa je okrajno glavarstvo prepovedalo govor o živinoreji in določilo, da se ne smejo ne peti ne govoriti take reči, ki ne spadajo v delokrog podružnice, ki ima samo namen, pospeševati razvoj katoliških in slovenskih šol. Ta dva odloka okrajnega glavarstva Beljaškega sta pretla zadržati vse delovanje Beljaške podružnice. Kajti če se veselice ne smejo napravljati, potem je težko ljudi vkup zvbati in jih ogreti za stvar, katero podružnica zastopa. Zato je glavna družba v Ljubljani naprosila gospoda odvetnika dr. Dečka v Celju, naj se za Beljaško podružnico v pravdo poda. Na priziv dr. Dečka je razsodila koroška deželna vlada, da se petje po zborovanju ne more prepovedati, in da mora okrajno glavarstvo na slovenske vloge po slovensko odgovarjati. V vseh drugih točkah pa se je priziv odbil, in potrdilo mnenje c. k. Beljaškega okrajnega glavarstva. Ravno tako se je godilo prizivu do ministerstva notranjih zadev. Deželna vlada in ministerstvo sta svojo razsodbo tako utemeljila: Namen društva je samo podpiranje in pospeševanje slovenskih in katoliških šol. Veselice napravljati pa spada po § 3. pravil samo med pomočke. Društvo tedaj vsled svojih pravil še nema pravice, da bi napravljalo veselice kedar si bodi; to bi bilo le potem, ako bi bili pomočki društva tudi njegov namen. Društvo sme tedaj veselice napravljati le tako, kakor vsak drugi človek po obstoječih postavah, namreč vsakokrat mora za to dovoljenja prositi. — Zoper to razsodbo se je dr. Dečko pritožil pri c. k. državnem sodišču na Dunaju, češ, da so se društvu kršile pravice, utemeljene po

čl. XII. drž. osn. postav z dne 21. dec. 1867, drž. zak. št. 142. Poziv se je opiral na sledeče razloge: Kaj sme društvo delati, to ne stoji samo v § 2. pravil, ki govori o namenu društva, ampak to se lahko tudi v drugih paragrafih pové. Tukaj govori § 3., kako se dobivajo pomočki, da se doseže društveni namen. S tem § 3. si je društvo hotelo zagotoviti pravico, napravljati veselice v dosego denarnih pomočkov. Če sme društvo le na tak način veselice napravljati, kakor vsak drugi zasebni človek, potem je bilo čisto nepotrebno, da se je ta § 3. v pravila vzel. Kakor društva za razveseljevanje, tako si je tudi podružnica hotela zagotoviti pravico, da napravlja veselice. Ker so bila pa pravila potrjena, je potrjen tudi § 3., ki daje društvu pravico do veselice. Sicer pa v delovanju kekega društva ne spada samo njegov namen, ampak tudi pomočki v dosego tega namena, kajti brez pomočkov društvo nič ne premore; namen in pomočki so tesno združeni. — O tem prizivu je državno sodišče pri ustmeni obravnavi sodilo dne 7. julija t. l., razsodba se je pa razglasila dne 9. julija. Državno sodišče je pritrđilo razlogom dr. Dečka in spoznalo, da je c. k. okr. glavarstvo Beljaško s svojima odlokoma žalilo v postavah utemeljene pravice podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico. — Govori se, da so se sodniki državnega sodišča močno čudili nad odlokom Beljaškega c. k. okr. glavarstva.

Izpod Vrtace. (Nemamo straha!) Mi Gorjanci v politiki nismo ravno tako izvedeni, kakor gospodje po mestih, pa krop od vode vendar znamo ločiti. Kakor se zdaj po časnikih bere, hočejo nas Slovence čisto potlačiti: če mi dobimo kako slovensko šolo za slovenske otroke, to je strašna krivica za Nemce; če kak bistroumen Slovenec boljšo službo dobi, kjer ga živo potrebujejo, je spet grozna krivica za Nemce; kajti beli kruh je Bog menda samo za Nemce ustvaril; če se uradnijam ukaže, naj s Slovincem po slovensko govorijo in pišejo, je spet velika krivica za Nemce, ki mislijo, da so oni edini rojeni za gospodarje v našem cesarstvu, Slovenci pa da smo dobri samo za tista težka dela, katerih Nemec ne mara. Žalostno je, da tega prepira ni še konec, pa ne more ga konec biti, dokler se Slovincu odrekajo najiminenitnejše pravice. Mi želimo z Nemci v miru živeti in nismo nobeni „hujskači“, kakor nas zmirjajo, pa pravi mir je le potem mogoč, ako imamo Nemci in Slovenci enake pravice; dokler tega ni, ne more biti miru, ker mi nismo za sužnje ustvarjeni, imamo pamet in junaško srce, kakor drugi narodi. V novjšem času kažejo nemški liberalci v Celovcu, v Gradcu in Celju posebno „korajžo“ na nas Slovence in hočejo vlado prisiliti, da bi nas zatirala. Mi se tega ne bojimo. Mi poznamo svojo kri in svojo potrpežljivost in vemo, da vsaka sila le do časa trpi. Veliko je bilo že krivičnikov na svetu, ki so mislili s silo kaj opraviti, pa so bili nazadnje sami osramoteni. „Kdor za tuje prime, bo svoje zgubil,“ pravi star pregovor. „Südmark“ in „nemški šulferajn“ segata po tujem; tisti, ki taka društva delajo, naj gledajo, da sami ne pridejo ob svoje, kajti Bog je pravičen! Na zemlji je dosti prostora za Slovence in Nemce, če hočemo po krščanski ljubezni skupaj živeti, ni treba nobene jeze in nobenega sovraštva. Ker pa vere ni več med ljudmi, preganjajo se med seboj, kakor zverina. Mi Slovani smo pa zdrav in močen narod, če pride do resnice, nas ni strah. To naj si zapomnijo tisti liberalni bradači, ki mislijo, da nas bodo kar na zelju pojedli. Eden je še nad nami, ki svet vlada, in dostikrat se je že primerilo, da je en narod gospodstvo in oblast zgubil, drugi narod pa, ki je bil prej zaničevan in zatiran, je moč in veljavo v roke dobil.

Iz slov. Plajberga. (Kresovi v čast sv. Cirilu in Metodu.) Letos se je potrudilo tudi pri nas nekaj rodoljubov, da so napravili in zažgali na predvečer godu sv. Cirila in Metoda dva kresa v čast slovenskima blagovestnikoma in tako pokazali, da še tudi pri nas nismo Slovenci popolnoma zaspali, akoravno nas nasprotniki pri vseh rečeh strašno stiskujejo. Pri nas so ljudje še vse premalo poučeni v političnih rečeh, zato se ne dá veliko kaj opraviti, ker omahujejo zdaj na levo, zdaj na desno. Zatorej, Plajberžani, treba bo več delati in se truditi, da jih več pridobimo na slovensko stran, ktere geslo je „vse za vero, dom in cesarja.“

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so v dveh dneh naslednji Ciril-Metodijska darila poslali: g. Fil. Gorup, pravnik na Dunaju, 10 gld. pokroviteljine naše vrle, po vzorih hrepeniče Dunajske akademične mladine; lepo se razcvitajoča podružnica požrtvovalnih rodoljubkinj v Gorici 100 gld.; ljubljanski Sokol 100 gld. pokroviteljine po soglasno sprejetem predlogu g. ključavničarskega mojstra J. Rebeke; g. A. Drukar, notarski kandidat v Kranji 18 gld. kot Ciril-Metodijski dar prijatelj pred nedavnim umrlega g. Metodija Pirca mesto nakrstnega venca; g. vse-

učilišni prof. dr. Fr. Celestin 10 gld.; g. župnik A. Berce 10 gld.; g. J. Černe, župnik v Barkovljah 8 gld. (5 gld. je daroval g. pošiljatelj, 2 gld. g. A. Rebek, 1 gld. g. Ivan Skabar); g. Iv. Cotelj, župnik v Kanfanaru v Istri, 6 gld. (3 gld. daroval pošiljatelj, 2 g. J. Knavs, kurat v Topolovci, 1 g. Vaclav Folta), in g. pravnik Ant. Švigelj v Borovnici 4. julija pri kresu nabranih 5 gld. 16 kr. — Ciril-Metodijski dar so poslali: Prva ljubljanska podružnica 93 gld., nabranih na dan sv. blagovestnikov; g. J. Stanič, not. konc. v Brežicah, 16 gld. 50 kr. (4 gld. je zložila č. družba pri vrlem gosp. župniku v Artičih, 12 gld. 50 kr. pa so darovali Breški rodoljubi); posojilnica v Sinči vesi na Koroškem 10 gld.; g. Fr. Silvester v veseli družbi v Vipavi nabrane 4 gld. 20 kr.; g. Al. Sorč, c. k. poštar v Bovei in njegova soproga Miroslava 2 gld. in g. A. Švigelj, pravnik v Borovnici 1 gld. kot dodatni donesek tamošnjega posestnika, ki se ni mogel osebno udeležiti kresa na čast sv. Cirilu in Metodu. — Veleč. g. Karlo Miklavčič, župnik v Žminji, je poslal za svojega osemletnega pastirovanja v Istri prištedenih 100 gld. „v čast sv. Cirila in Metoda, ki naj prosita Boga, da se v veri združijo slovanski rodovi.“ Veleč. g. Ivan Gerdol, župnik v Škorklji pri Trstu, je podaril 100 gld., z željo, da s tem zneskom postane naša podružnica na Greti član pri „Rojanskem posojilnem društvu.“ Vč. g. Ivan Cotelj, župnik v Kanfanaru v Istri, je daroval 23 kil težek zaboj raznovrstnih, prav zanimivih knjig, med njimi tudi molitvenikov svoje ranjce matere z željo, da bi se vročile na Koroško. — To vam je, rojaki, požrtvovalno domorodstvo naše vrle primorske duhovščine. Vspehi družbini v Trstu, kjer vzgajamo veri, cesarju in domovini zvest naraščaj, navdušujejo in ohrabrujejo jo v toliki darežljivosti. Bog jej povrni stotero! Naj bi sv. brata Ciril in Metod blagoslavljala vse vedežne darovatelje in pa našo družbo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Glasovi nasprotnikov.

Ujedajo se!

„Mir“ je poročal o lepi domači slavnosti, ki se je na čast imendanu slovenskega domoljuba g. Vekoslava Legata vršila na Malem Štrmcu, ter o sijajnem podružničnem shodu v Dolinčicah, kjer so nastopili tudi vrli „Liraši“ iz Kamnika na Kranjskem. Ti dve lepi slovenski veselici pa niste dali mirú nekemu dopisunu znanih celovških „Svobodnih Glasov“, v katerih je prav „čvrsto udaril po kranjskih privandranceih“, ki po modrih mislih naših aposteljnov one „nezgruntano“ dobre nemščine, ktera se vsa pokvarjena po krčmah žveka in hvallisa, na Koroškem menda „nič nemajo opraviti.“ No, teh možiceljnov, — ugašenih katoličanov in izneverjenih Slovencev — pač ne bodemo hodili popraševati, se li smemo veseliti s kranjskimi vrlemi rodoljubi ali ne! — Še bolj nesramen pa je nek dopis stare in škrbaste „Grazer Tagespost“, ki si nasproti neljubim ji Slovincem tudi ob vsaki priložnosti napolni usta s pristno „liberalnimi“ (??) psovkami in — lažmi! Odkritosrčno rečemo, da smo že navajeni na tó, da nemški „liberalni“ listi na prav surov način pišejo zoper Slovence, a tako grdega in nesramnega članka, kakor je članek „Zur Hetzaction in Kärnten“ v 192. števi „Tagespost“, z lepa še nismo našli! Prav z robotim cepcem udriha ta list po Slovincih, ki nekterim nemškim prenapetnežem na ljubo še nočejo prodati za par Judeževih grošev nemškega „šulferajna“ svojega slov.-katoliškega mišljenja in prepričanja! Zlasti pa je našim nasprotnikom bodeč trn v peti odločni rodoljub slovenski g. V. Legat, in zato ga ob vsaki priliki postavljajo na svoj nemški „sramotilni oder“ v „Freie Stimmen“, „Beljaški Deutsche Allg. Zeitung“, „Tagespost“ itd. A vse to imenovanega odločnega narodnjaka pač malo vznemirja, saj predobro vé, kako daleč sega hvallisana nemška „pravičnost“ in „olika“. O tej visoki „oliki“ pričajo najbolj naslednji mastni „schlagerji“, nabrani iz imenovanega dopisa: „taborištischer Hetzaufmarsch“; „importirte Föderalisten“; „eigens bestellte slovenische Agitatoren“; „slavisches Spectakelstück“; „importirte Agitatoren“; „krainische Russenblätter“; „fanatischer Schullehrer aus...“; „paedagogischer Wanderapostel aus Tomanien“; „Volksbearbeitung durch slovenische Kampflieder“; „Volksverhetzungen über die Grenze“ itd. — In ti ljudje nas hočejo učiti „omike“? Prav lepo se jim zahvaljujemo za tako piškavo, ničvredno „omiko“, ki ne pozna družega, kakor dražiti mirne Slovence!

Politični pregled.

Državni zbor je z veliko večino potrdil postavo o zlati veljavi. Dobili bomo tedaj nov denar, ki

se bo sicer zlatega imenoval, vendar pa bodo ljudje le srebrni drobiž in papirnate bankovce pred oči dobili; cekinov ne bo veliko, pa še tistih denarni minister ne bo dal iz kase. Čeravno so minister Steinbach, ter poslanci Treuinfels, Šuklje in drugi dobro zagovarjali vladne predloge, vendar tej novotariji nič prav ne zaupamo. Kaj bo zlata veljava brez zlata? Minister pravi, da bo le nekaj malega kupil zlata, drugo zlato, kar ga je treba, bo pa s kupčijo prišlo v deželo. V mirnih časih in pri dobrih letinah znamo res nekaj zlata privabiti, pa ga bomo tudi drago plačali. Vsak tujec bo tirjal visoko ažio, ker bo vedel, da mi sami zlata nemamo. Brez zlatega rudnika se zlata veljava težko po konci drži. Če bi prišle pa vojske ali slabe letine, nam nihče ne bo zlata v deželo nosil. Ako pa zlata veljava nema svoje resnične zaloge v zlatu, potem je tudi težko verjeti, kar minister trdi, da bo cena našega goldinarja ali naše krone vedno enaka, nespremenljiva ostala. Papirnati denar se je še zmirom ravnal po kreditu kake države; ko bi prišli hudi časi nad nas, se bodo tujci branili naših bankovcev, in takrat bomo še veselji, če bo kaj srebra v deželi, ktereга zdaj tako malo obrajtajo. Sicer pa je prazno, pripraviti se o stvari, ki je že sklenjena. Nekaj smo pa morali reči, da se ne bo mislilo, kakor da so nas vse že preslepili judovski listi, ki že par mesecev hvalijo zlato veljavo, vedoči, da bodo njih pokrovitelji pri tem lep dobiček naredili. — Med Čehi je velika nevolja, ker je vlada Nemcem na ljubo zopet sklicala tisto komisijo, ki se ima posvetovati o tem, kako bi se okraji na Češkem ločili po narodnosti v nemške in češke. Nočemo se mešati v ta prepir, vendar pa odkrito rečemo, da bi tudi na Koroškem ne bila nobena nesreča, če bi se sodnijski in politični in volilni okraji po narodnosti ločili. To bi se lahko storilo z nekaterimi kratkimi potezami in malimi spremembami, pa bi nam koristilo v mnogih ozirih. Kako si to mislimo, o tem bomo govorili, kedar stvar na dnevni red pride. — Katoliški shod v Ljubljani bo menda sijajen, kajti od vseh strani obetajo, da se ga hočejo udeležiti. — Pri občinskih volitvah v Gorici je zmagala laška radikalna (irredentaska) stranka. Dokler je bila ljuška mlada, vlada ni hotela je pleti, zdaj jej pa že čez glavo prerašča. — V Bosni je vlada roboto nekoliko olajšala. Najbolje bi storila, ko bi jo čisto odpravila.

Sveti Oče so spisali okrožnico o Krištofu Kolumbu, v ktereј pravijo, da je ta mož posebne časti in hvaležnega spomina vreden, ker je največ zato hrepenel najti novi svet in nepoznane dežele, da bi med tamošnjimi prebivalci razširil katoliško vero. — Na Angleškem so volitve skoraj končane, in zmagala je Gladstonova stranka. Tega se smemo vsi veseliti, kajti Gladstone je prijatelj preganjanih narodov, kar je pokazal, ko se je tako živo potegnil za Bolgare in Armence, ktere so Turki grdo trpinčili. Tudi Irceem, ki so pod angleško vlado, hoče dati več pravic in več svobode. To bo dober zgled za vso Evropo, in vsi stiskani narodi bodo kazali na Irsko in zahtevali enakih pravic. Tudi katoliški cerkvi je Gladstone bolj pravičen, kakor njemu nasprotna Tory-stranka, ki je zdaj na krmilu, pa bo najbrž v kratkem odstopiti morala. Lahom ni toliko naklonjen, kakor sedanja vlada, Francozov pa ne sovražil. Toraj je pričakovati marsiktere spremembe v veliki svetovni politiki. — Kitajci so napadli neko francosko vojaško četo in 11 mož umorili, 17 pa ranili. — V Afganistanu (v Aziji) je nastal punt; emir (kralj) ga je hotel zadušiti in zbrati 70.000 mož, pa nekteri rodovi so mu pokorščino odrekli. Rusi na severu, in Angleži na jugu zdaj čakajo in gledajo, kaj bo iz tega.

Gospodarske stvari.

Vажnost sadjarstva.

(Govor gospoda nadučitelja J. Žirovnika iz Št. Vida nad Ljubljano na shodu podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico dne 29. junija t. l. v Dolinčcah.)

(Dalje.)

Vse te in enake prikazni so napotile kmeta, da je jel resno premišljevat svoj neugodni položaj in gledati, kje bi si odprl novih virov, da bo mogel izhajati. In mnogi razumni gospodarji že uvidevajo, da sta živinoreja in sadjereja tista vira, ki sta zmožna rešiti ga iz najhujših zadreg. Marsikdo pšenice za prodaj ne seje več. Mesto nje seje deteljo, da lažje živino redi. Njive, ki so sicer dobre, a vendar preveč od rok, spreminjajo pa v stalne travnike in obsade jih s sadnim drevjem. Sploh gledajo na to, da jim zemlja dá kolikor le mogoče, zato jo pa skrbneje obdelavajo, boljše gnojé in na njej take rastline sadé, ki jim v danih razmerah največ dobička dajo.

Dognana stvar je, da zemlja, z vinsko trto zasajena, daje največ dohodkov. Toda trta rodi le

v razmerno gorkih krajih, pri vas bi pa le zgodnje grozdje na južnih zavetnih stenah dozorelo. Koj za vinsko trto pa pride (gledé dobička) sadno drevje. To pa rodi še 800 metrov visoko nad morjem, če ga umno oskrbujemo in sadimo sorte, ki so legi kraja primerne. Dežele, v kterih je sadjereja na visoki stopinji, so tudi bogate. Poglejmo Francosko, ktero prištevamo med najbogatейše dežele sveta. Za 90 milijonov goldinarjev sadja se v njej pridelava. Seveda imajo Francozi tudi ugodno podnebje. Posebno fino namizno sadje umejo tako pridelovati, kakor le malo naših vrtnarjev. Saj lahko vidite, da morajo biti v tem posebno izurjeni, če vam povem, da posestnik, ki ima morebiti hišico in pri njej komaj pol orala zemlje, na tej pridelava toliko zelenjadi in sadja, da pošteno in dobro preredi svojo družinico.

Za Francosko pride Belgija. Iz te države izvozijo le na Angleško za 17 milijonov goldinarjev sadja na leto. Würtembersko, ki jo imenujejo vrt Nemčije, ima povprečno na vsakem oralu po 6 sadnih dreves in pridelava na leto za 4 milijone goldinarjev sadja. Saj je samo mesto Reutlingen imelo na leto 90 tisoč goldinarjev dohodka iz svojih mestnih sadovnjakov.

In če pogledamo še v sosedno Kranjsko, vidimo, da je tudi ta deželica še precej zasajena s sadnim drevjem, dasi razsodni možje trdijo, da bi v njej lahko brez škode še stalo par milijonov dreves.

Leta 1886. je bila na Nemškem in posebno še na Würtemberskem slaba sadna letina a pri nas pa prav dobra. Nemški kmet se je navadil mošta takó, da ga mora imeti vsako leto par polovnjakov v kleti. Ker pa sadja doma niso pridelati, prišli so k nam ponj. Nakupili so za 1 milijon goldinarjev sadja in doma naredili mošt iz njega. Nam je pa gotovo ostalo finega namiznega sadja in pa onega za dom tudi še za 1 milijon goldinarjev. Poznam kmete, ki so dobili 200 do 300 gld. za sadje. Poznam tudi eno jablano, ki je dala sama za 50 gld. odtrganega sadja in še vrh tega za 3 gld. otrešenega.

Pa naj še kdo reče, da ni to lep dohodek za kmeta! In še le prav malo se mu je bilo treba truditi za-nj. Seveda, če bodo naši kmetje sadno drevje še bolj skrbno in umno oskrbovali, bodo imeli gotovo tudi še lepše dohodke od njega. Prepričan sem, da če bodo sadno drevje le polovico toliko oskrbovali, kakor pa svojo pšenico ali pa turšico, jim bo še enkrat toliko dohodka dajalo, kakor jim daje ravno pšenica in turšica.

Rekel sem, da je na Würtemberskem že tako udomačen mošt iz sadja, da ga mora skoraj vsak hišar imeti par polovnjakov; če ne pridelava sadja doma, si ga kupi. Po moštu so ljudje zdravi in čvrsti, delavni, veseli in dobrega srca, da ni čuti nič o tistih nesrečnih pobjih, ki se tako radi vršé v krajih, kjer žganje gospodari. Žganje res dá moči nekaj časa, a ko njegova moč poneha, postane človek truden in ni več prav sposoben za delo. Zato pa moramo kar le mogoče žganje izpodrivati z moštom. Ob moštu bodo naši delavci živahneje delali in torej tudi več podelali nego ob žganju. A tudi gospodar, ki ima svoj mošt v kleti, ga bo raje doma pil nego se po gostilnah za drag denar dolgočasil, kar se velikokrat še dogaja. Ni mi pa treba posebej še povdarjati, da so otroci in posebno še žene najbolj veseli, če so možje doma. Tako je vsa družinica zadovoljna, in zadovoljna družina tudi težave lažje prenaša, če jo že zadenejo. Sadni mošt ima pa sploh še jako veliko prihodnost. Lahko rečem, da se mu bo cena v 10. do 20. letih skoraj podvojila. Slišali ste že, kako v vinorodnih krajih vinska trta gine, ker jo trtna us razjeda. Do danes še ne poznamo pomočka, s kterim bi mogli trtno us uničiti. Sploh se pa kaže, da bo zoper trtno us najboljši pomoček ta, da bodo vinograde nekaj let zasajali z okopavnimi rastlinami n. pr. zeljem, peso, krompirjem in turšico in tem prav temeljito gnojili. Po tem bi se čez leta zemlja zopet oživela in bi trta dajala zopet dobre dohodke. Toda tudi v tem slučaju ne bomo pridelali nikoli več toliko vina, kakor smo ga pa, ker se vsi dosedanji vinogradi ne bodo smeli naenkrat zasadi, nego bodo morali trto vedno menjavati z okopavnimi rastlinami, če bodo hoteli, da jim ne bo zopet koj trtna us za petami. A ljudi je pa vedno več na svetu in če pogledate malo v gostilne, vidite, da so tudi veliko bolj žejni nego so bili kedaj. Pijače mora torej več biti nego jo je bilo kedaj. Kje jo pa vzeti? Na to se pa le to odgovoriti more: Sadni mošt bo moral gasiti našo žejo; ta bo naša najbolj zdrava pijača. Zato bo pa tudi s časom sadje še veliko več vredno nego je danes.

Sadno drevje je pa tudi nekaka družinska hranilnica. Mož, ki se rad ukvarja z oskrbovanjem drevja, ne bo v svojih prostih urah posedal po gostilnah, ker ima v svojem vrtu najlepšo zabavo. Mislimo si moža ktereгаkoli stanu, ki ima veselje do drevja. Po storjenem vsakdanjem delu potrebuje počitka. Tega pa najde največ v

vrtu med drevjem. Tu opazuje drevesno rast, tam nekaj priveže, tu zopet kaj odreže. Tu se najlepše odpočije. Sprijazni se pa tudi z Božjo naravo ter si poblaži srce. Pregovor pa pravi, da „Jabolko ne pade daleč od drevesa“. Otroci bodo očeta posnemali ter ohranili mir in zadovoljivost v domači hiši a jo prenesli tudi v druge. Iz lastne skušnjave, da se po končaneј šoli nikoli in nikjer nisem zabaval tako lepo, kakor med svojimi rožami in drevjem. V spomladi sem z veseljem opazoval, kako je jelo vse živahno odganjati, v majniku sem se veselil pisanega cvetja, po leti me je zanimalo, kako so se sadovi razvijali, a jeseni so se mi z dreves smehljale take hruške in jabolka, da so neverni ljudje mislili, da imam buče (kakoršne zaradi njihove lepe oblike po omarah postavljamo) na drevesih navezane. Vidite, tako lepo zabavo ima marsikdo med svojim drevjem in bi jo lahko imel vsakdo, če se z ljubeznijo poprime te stvari.

Dalje nam drevje dá jeseni veliko sadja za dom. Otroci se ga posebno veselé. Bog jim ga požegnaj! Saj zrelo sadje je za nje jako zdrava jed in precej zaleže. Da vidite, da res nekaj zaleže, naj vam povem to-le. Leta 1886. so naši kmetje skupili lep denar za sadje. Leta 1888. je bila pa skoraj ravno tako dobra letina, a kupca ni bilo, ker so imeli Nemci sami dovolj sadja. Tedaj mi na jesen reče neki kmet: „E, gospod! vedno priporočate, naj sadimo drevje, pa poglejte, koliko je letos vredno! kar gnoj se dela iz sadja a zaleglo ne bo nič, ker ni kupca.“ Rekel sem mu, naj naredi mošt iz njega, ker sem vedel, da nima rad suhih ust. A potolažiti ga nisem mogel, ker ljudje le denar obrajtajo. Ravno tega leta je pa pobila tudi toča v naši fari, in naredila marsikteremu kmetu do 200 gld. škode. Srečava se z ravno istim kmetom okoli Svečnice. Tožil mi je, da ni kruha, ker je toča naredila toliko škode a pristavil: Hvala Bogu, da je bilo le še sadja nekaj! Zdaj pa žena vsako jutro eno skledo jabolk speče za otroke, pa so opravljeni.“ Seveda sem ga prijel za besedo, ko mi je v jeseni zabavljaj, da sadje nič ne zaleže. In mož mi je pritrtil, da je sadje vendar le velika dobrota.

V dobrih letinah sadja tudi nekaj posušimo. Kuhano suho sadje je pa samo na sebi dobro, a z vodo se pa staro in mlado krepča o pletvi, košnji in žetvi.

Iz vsega tega lahko torej vidite, da sadje pri hiši veliko odvrne in je torej sadni vrt res nekaka domača hranilnica.

Poleg tega pa lepi nasadi lepšajo kraj. Če je v kraju, kjer ni gozdov, dovolj sadnega drevja, tedaj tudi vpliva na vremenske razmere. V krajih, kjer je le malo drevja, bodisi gozdnega ali sadnega, se vreme rado hitro izprevrže z gorkega v hladno ali narobe. Ob gozdu ni nikdar taka vročina, kakor na planem, a tudi tacega mraza ni. Ob gozdu nikdar ni taci nalivev nego na planem, a tudi take suše ne. Ravno tako ugodno pa upljiva na vreme tudi obilno sadno drevje.

Toda ne bom vam dalje našteval dobrot sadnega drevja. Naj te zadostujejo. Saj jih tudi že uvidevajo države in dežele in zato priporočajo, podpirajo in snujejo šolske vrtove, v kterih naj bi otroci dobivali veselje do drevja in se ga učili umno oskrbovati. Verjemite, da je ravno od umnega oskrbovanja odvisen dober vspeh. Saj tudi pšenico čistimo, predno jo sejemo. Njivo ji dobro pognojimo, potem jo skrbno plevemo itd. Toda ni še dober uspeh zagotovljen, če posajenemu drevesu strežemo, nego gledati moramo, da dobimo tudi dobro vzgojeno drevo za nasad. Kaj mi pomaga, če dobim zamorjenega junčka v roke, ki je bil pri kravi morebiti komaj štiri tedne mesto devet. Pitam ga in pitam, a kam mu pa hočem meso djati, če nima razvitega koša? Ravno taka je s konji. Če konja začneš naprezati v težke vozove že z dvema leti, ga gotovo zamoriš in nikdar ti ne bo 300 gld. vreden, če se tudi na glavo postaviš. Taka je povsod. Vsaka stvar mora iz mladega biti dobro izrejena, če hočemo, da nam bo dala to, kar po pravici od nje pričakujemo. Zato pa moramo tudi z drevjem skrbno ravnati, če hočemo, da nam bo res dajalo lepih dohodkov. (Konec sledi.)

Novičar.

Na Koroškem. Naše katoliško-politično društvo je sklenilo, dne 21. avgusta sklicati političen shod v Golšovo pri Žihpoljah. Spred prinesemo prihodnjič. — Ljubeljsko železnico bodo v kratkem premerili. Poslanec Rainer je v Celovcu pravil, da so na Dunaju merodajni gospodje tej železnici naklonjeni, in da je toraj precej upanja, da se kmalu graditi začne. — Dne 18. t. m. je Celovške rodoljube s svojim obiskom razveselil sloveči slov. pisatelj, velečenjeni urednik „Dom in Sveta“ in navdušeni prijatelj družbe sv. Mohorja, preč. gosp. profesor in doktor bogoslovja dr. Fr. Lampé iz Ljubljane. Drugi dan je odpotoval na

Dunaj. — Preskušnje za 1. razred latinskih šol bodo 16. in 17. sept. Takrat se tudi šolanje spet začne. — V Marijanišču je bilo koncem leta 106 gojencev; med temi jih je bilo 24, ki so dobili spričevalo z odliko. — V Porečah žalujejo za ljubljenskim svojim dolgoletnim dušnim pastirjem č. g. župnikom Petrom Čare-tom. On je bil med najstarejšimi koroškimi rodoljubi in podpiral že stare „Novice“, ko so bile še edini slovenski list. — Strela je užgala Pfeiferjev kozolec v Goričah. — Za živinozdravnika v Železni Kaplji je imenovan g. Janez Smrekar. — V Štebnu na Zili je strela udarila v županovo hišo, pa nič škode naredila. — Toča je grozno gospodarila v Blačah, Napolah, Pažirjah in drugodi v spod. Ziljski dolini. Pridelki pokončani, drevje okleščeno do golega. Ubogi kmet! — Nič bolje se ni godilo spodnji Rožni dolini, kjer je toča krajoma vse pokončala. — Take, ki jim toča pobije, opozarjamo, da se jim nekaj davka odpiše, ako škodo v osmih dneh naznanijo okr. glavarstvu. — Zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda v Libeličah je bilo sijajno. Došlo je do 200 ljudi, med njimi 6 duhovnikov. Čuli so se izvrstni govori. — V Št. Urhu pri Mostiču je strela ubila nekega hlapca. — Na latinskih šolah v Beljaku je bilo letos 190 učencev, med temi samo 21 Slovencev. — Do 15. avg. razpisuje deželno predsedništvo dve službi okrajnih komisarjev in tri službe vladnih koncipistov. — Razpisana je služba okr. babice v Št. Lipšu pri Mostiču. Prošnje sprejemajo do 31. avg. okr. glavarstvo v Št. Vidu. — V Globasnici je razpisana služba poštarja. — Vojaški oskrbovalni hram v Celovcu (Feldkirchnerstrasse št. 10) nam naznanja, da prodaja pšenične in ržene otrobe po 4 gld. 20 kr. na drobno in na debelo.

Na Kranjskem. „Národne biblijoteke“, katero izdaja g. Krajec v Novem mestu, so izišli snopiči 43, 44. in 45. — Na Ljubljanski I. gimnaziji je bilo 564 učencev, med njimi 125 (!) Nemcev. Vredno bi bilo sošteti vse nemške dijake po kranjskih srednjih šolah in pa slovenske dijake po koroških srednjih šolah, potem pa primerjati njih število in število prebivalstva, iz kterega izvirajo. — Pedagogičsko društvo v Krškem vabi k pristopu. Priporočamo ga posebno učiteljem. — Toča je pobila okoli Trziča in na Vipavskem. — Pri sv. Križu na Vipavskem je strela ubila kapucinskega brata. — V Kamniku bo dné 14. avg. shod kranjskih gasilnih društev. — V Krškem okraju je toča že vdrguč pobila.

Na Štajerskem. Za zvonove v Kostrivnici so dali svitli cesar 60 gld. — V nekem bajerju pri Mariboru sta utonila dva vojaka. — S kolom pobila in oropal je dninar Lojkl kmetkega sina Jakoba Presička blizo Polzele. Lojkeljna so že zaprli. — Ošpice imajo pri sv. Lovrencu v slov. goricah. — V Smolincih pri Ormožu je zlezla neka kočarica na črešnjo, pa strela udari v drevo in žensko ubije, da pade mrtva doli. — V Pušencih je neka kmetica znorela in si vrat prerezala. — Hud vihar je bil v Gradcu, mnogo dreves je izkoreninil ali polomil. — V Mariborskih latinskih šolah je bilo letos 297 učencev, med njimi 185 Slovencev in 105 Nemcev. — Občina Št. Lovrenc na Dravskem polju si je izvolila za častne občane: č. g. dr. Jan. Mlakarja, vodjo malega semenišča v Mariboru, in č. g. M. Slekovca, župnika v Št. Marksu. — Trtno uš so zasledili pri sv. Nikolaju poleg Ormoža. — V Ormožu so neznanega utopljenca iz Drave potegnili. — Strela je užgala Mehovo gospodarsko poslopje v Žalcu. — Šolo bodo zidali v Keblu. — Ameriške trte v Pišecah dobro rastejo. — Pogorel je Novak v Adrijancih. — V Cogencih je strela neko kočo užgala in dva človeka ubila.

Na Primorskem. Mil. gosp. knez nadškofu dr. Zornu se je voz prebrnil in so se precej močno poškodovali. — V Trstu so prijeli urarja, ki je zastavljal tuje ure. — V Trstu so prijeli dva Laha, ki sta ponarejene bankovce med ljudi spečavala. — Pri Bazovici je strela ubila 15 letno deklico. — V Trst so že začeli voziti laško vino. Prodajati se začne konec avgusta. — Pri Reki je na nekem ogerskem parniku kotel poknil. Dva moža sta ubita, dva ranjena.

Po drugih deželah. Zaročila se je princezinja Marjeta Zofija, 22 letna hči cesarjevega brata Karola Ludvika, z vojvodo Albrechtom Württembergim. — Pogorelo je skoro celo mesto St. Johns v Neufundlandu. Škode je 30 milijonov goldinarjev. — Blizo Št. Frančiška v Ameriki se je užgal in v zrak razletel mlin za smodnik. Vse hiše v okolici so razrušene. 180 delavcev je mrtvih. — Na Savojskem (Francija) se je utrgal kos gore in zasul eno vas. 140 ljudi je mrtvih. — V Barceloni na Španjskem so anarhisti neko tovarno z dinamitom razrušili. — V Jaksonu (Amerika) je strašen vihar podrli katoliško cerkev. — Kolera hudo razsaja v Rusiji. Bati se je, da pride še k nam. — Štiri otroke na enkrat je porodila neka

ženska na Francoskem. Najbolj čudno je, da vsi živijo. — Gledišče (teater) pod zemljo hočejo zidati v Čikagi (Amerika). — V nemški vojski je bilo samo meseca aprila 23 samomorov. Tam vojake hudo trpinčijo.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Č. g. H. Atzelhuber, provizor v Fresach, je imenovan za kanonika v Brežah. Č. g. Valent. Podgorc, mestni kaplan v Pliberku, se poda sredi avgusta t. l. v Bratislavo, da nadaljuje svoje študije. — Umrli je dné 17. t. m. čast. gosp. Franc Leskovec, vpokojeni duhovnik v Št. Lovrencu. N. v m. p.!

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Št. Kancijan in okolico napravi na nedeljo dné 7. avgusta ob 3. uri popoldne v gostilni pri „Majarju“ v Št. Kancijanu svoj letni občni zbor po tem-le dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajni govori in nasveti. 5. Vplačevanje letnih doneskov in vpisovanje novih udov. — Po zborovanju petje in prosta zabava. Častite govornike, podružnične ude, pevce in vse zavedne Slovence in Slovence sploh k temu zboru prav prijazno vabi

odbor.

Loterijske srečke od 23. julija.

Line	5	25	50	54	4
Trst	46	62	47	38	36

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	6	15	7	70
rž	4	70	5	90
ječmen	—	—	—	—
oves	2	70	3	40
hejda	5	70	7	10
turšica (sirk)	4	15	5	20
pšeno	7	40	9	25
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	60	2	60
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. — kr. do 2 gld. 30 kr., kislo 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 40 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 65 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Malo posestvo

je na prodaj, namreč Urbančnikova kajža pri Rožeci. Pohištvo čisto novo, 4 lepe izbe, kuhinja s železnim ognjiščem, shramba, skedenj, hlev, svinjak, mnogo sadja, njiv za tri birne posetve. Več pové Voltej Fajnik v Rožeci.

Osebe,

ki živé na kmetih, prihajajo z ljudstvom mnogo v dotiko, uživajo spoštovanje in zaupanje njegovo ter znajo slovenski pravilno pisati, zamorejo si o polletnih mesecih prisluziti lepe denarje, ako se hočejo marljivo lotiti poslovanja za stvar, ktere važnost je splošno priznana.

Kdor se zato zanima, naznani naj svoje ime in bivališče pod naslovom: F. K. 12, poste restante v Ljubljani.

Lepo posestvo

je na prodaj v Libeličah. 50 birnov posetve, nekaj lesa, travniki, vrt, lepo pohištvo. Ime posestnika naznani na vprašanje uredništvo „Mira“.

V založbi L. Schwentner-jeve knjigarne v Brežicah je ravnokar izišel:

„Venec slovenskih pesnij“

za citre sestavil

Jos. Mešiček.

Cena 70 kr., po pošti 75 kr.

Peter Markovič,

slikar v Rožeku na Koroškem,

priporoča se častitemu občinstvu za vsakovrstna slikarska in modelirska dela; posebno se priporoča visokočastitej duhovščini za cerkvena slikarska dela. Izdeluje tudi po fotografijah fine portrete in dopsne podobe iz malca. Zdaj ima v delu slavna škofa Slomška in Strossmayerja.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Krist. Gundlach

slikar, pobarvar in lakirar
v Celovcu, Mariannengasse št. 7.,

izdeljuje napise, grbe po strogo heraldičnih predpisih in take reči.

Posebnost:

Napisi na glažovino, les, pleh in zid.

Za fino, elegantno in ročno delo se jamči.

Ker si je priskrbel

lakirarsko peč za pleh,

na kar opozarja posebno klepače, zamore lakirati tablice na durih, posodo iz pleha, bane za kopanje, vrče za vodo, plehaste okrožnike, kuhinjske posode itd. v kratkem času, trpežno in lepo.

Velika zaloga oljnatih barv na drobno in debelo po najnižjih cenah.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo, mlaticnice, čistilnice za žito, trierje, slamoreznice, mline za sadje, sušilnice za sadje in vino, za gradle, halor vsa druge stroje in priprave za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. priporoča v največji in najboljši obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,
Praterstrasse 78.

Ilustrovani zapiski in polvalna plana v hrvaškem, nemškem, latinskem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Cas za poskušanje — garancija, zgodni pegot.

Tinktura za želodec,

ktero prireja **GABRIEL PICCOLI**, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, krepa želodec, ter pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 steklenicami velja gld. 1.36, z 55 steklenicami, 5 kilogramov teže, velja gld. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo lekarne v Celovcu Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

KAVA

je letos dobro rodila in se daje boljši kup, kila po 145 kr. in više, kakor je sorta.

MOKA

iz parnega mlina delniške družbe v Pešti.

NATORNA VINA,

rudeča, bela, v sodih po 56 litrov in več, in prav posebno priporočam še moja tirolska vina po 24 gld. hektoliter.

Za pošteno, pristno blago se jamči.

Kupčija za tržaško blago, zabelo, moko in vino:

AMAND PROSEN

v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.
Kramarjem se daje blago nekaj ceneje.

2000 kosov v delu.

Za najboljši uspeh jamči

tovarna **PH. MAYFARTH in dr.**

Normalni, patentirani, jekleni plug; mlaticnice na ročno gonjo ali pa na par; žitne čistilnice; slamoreznice; mečkalnice za krompir; oljarnice; peči s hranilnim ognjiščem za kuhinje in pranje.

PH. MAYFARTH in dr.

tovarna za stroje, poseben oddelek za vinarstvo in sadjarstvo, na Dunaju II/1, Taborstrasse 76.
Ceniki zastoj. — Zastopniki se sprejmejo.